

УКРАЇНА

(19) UA (11) 37079 (13) A

(51) 6 H01M4/04

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС

ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА ВИНАХІДвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ВИГОТОВЛЕННЯ СУБМІКРОННОГО ПОРОШКУ НІКЕЛЮ ТА КЕРАМІКИ НА ЙОГО ОСНОВІ

(21) 2000031544

(22) 20.03.2000

(24) 16.04.2001

(33) UA

(46) 16.04.2001, Бюл. № 3, 2001 р.

(72) Товстюк Корній Денисович

(73) Товстюк Корній Денисович

(57) Спосіб виготовлення субмікронного порошку нікелю та кераміки на його основі, що полягає в технічній обробці в водневій проточній печі при повільному нагріві до температури 280°C з подальшим нагрівом до 320°C і витримці при цій температурі протягом 2 годин з наступним виготов-

ленням кераміки шляхом напресування порошку на нікелеву сітку і випічки в атмосфері водню при температурі 420°C протягом 2 годин, який **відрізняється** тим, що повільний нагрів порошку до 280°C проводиться в атмосфері вуглекислоти протягом 4 (один, з подальшою випічкою при температурі 320°C в атмосфері водню, а виготовлення кераміки проводиться шляхом вільного падіння завислих порошків в стаціонарній атмосфері водню на нікелеву сітку, нагріту до температури 400°C, при застосуванні лазерної дії в процесі формування квазіперіодичної кераміки.

Винахід відноситься до електротехніки та порошкової металургії.

Відомий спосіб виготовлення електронної кераміки для потужних електродів, що включає запресування субмікронного порошку нікелю та кадмію технічної чистоти з обох сторін на губчасту нікелеву основу і його спікання в атмосфері водню. Порошок технічної чистоти набуває сферичної форми лише на 70%, 30% його часток має вигляд дрітенок, що не сприяє утворенню кераміки періодичної структури. Цьому не сприяє також використання за основу губчастого нікелю, яка сама не є періодичною. Це обумовлює недостатні провідність та ємність електродів з цієї кераміки. Крім того при пресуванні основа ламається, що також призводить до збільшення опору і зниження провідності.

Відомий також спосіб виготовлення електронної кераміки для потужних електродів - прототип (патент України № 19630 від 20.01.1995), в якому розроблена методика виготовлення субмікронних порошків нікелю в водневій атмосфері та виготовлення керамічних електродів на їх основі. Порошок оксалату нікелю насипають в сталю касету тонким шаром 15 см, яку вставляють в водневу піч, поволі нагрівають на протязі 2 годин до температури 260-280°C, після чого швидко нагрівають до температури 320°C і витримують при цій температурі 2 години в атмосфері сухого протікаючого водню. Порошок зберігається в захисній атмосфері. Електроди виготовлені двома етапами: порошок наноситься тонким шаром на нікелеву сітку і спресовується. Після цього спікається в атмосфері вуг-

лекислоти при температурі 400°C на протязі 2-х годин. Це дозволяє досягненню питомої енергії 70 ватгод. на кг. і високу потужність - 200 ват на кг. Але цей спосіб має ряд недоліків. Довга витримка в атмосфері водню (4 години) вимагає великих витрат водню, що призводить до подорожчання порошку і виробів на його основі. Крім того насипна вага порошку коливається в широких межах 0,30-0,60 г на см куб. На останньому етапі охолодження в печі проводиться в атмосфері азоту, що також сприяє підвищенню ціни порошку та кераміки на його основі.

Метою винаходу є скорочення витрат водню і зниження вартості порошку та кераміки, виготовленої на його основі, при забезпеченні потрібних фізико-механічних якостей отриманого матеріалу. При цьому, на відміну від вищеописаного способу (прототипу) оксалат нікелю випікається в атмосфері вуглекислоти на протязі 4-х годин при температурі 280°C після чого продовж 1-ї години випікається в водневій печі в атмосфері чистого сухого водню при температурі 320°C при інтенсивному перемішуванні. Етап охолодження в водневій печі здійснюється, на відміну від прототипу, в атмосфері не азоту, а вуглекислоти. Таким чином виготовляється порошок нікелю, що задовольняє 3-м основним умовам: хімічний склад нікелю складає 98% і більше процентів чистоти, насипна вага 0,45-0,50 г на см куб., він стає пластичним (краще піддається пресуванню). Такий спосіб в 4 рази знижує вигради водню, що призводить до зниження вартості субмікронного порошку нікелю в 3-3,5

(19) UA (11) 37079 (13) A

рази, що в свою чергу знижує вартість акумулятора на 25-30%.

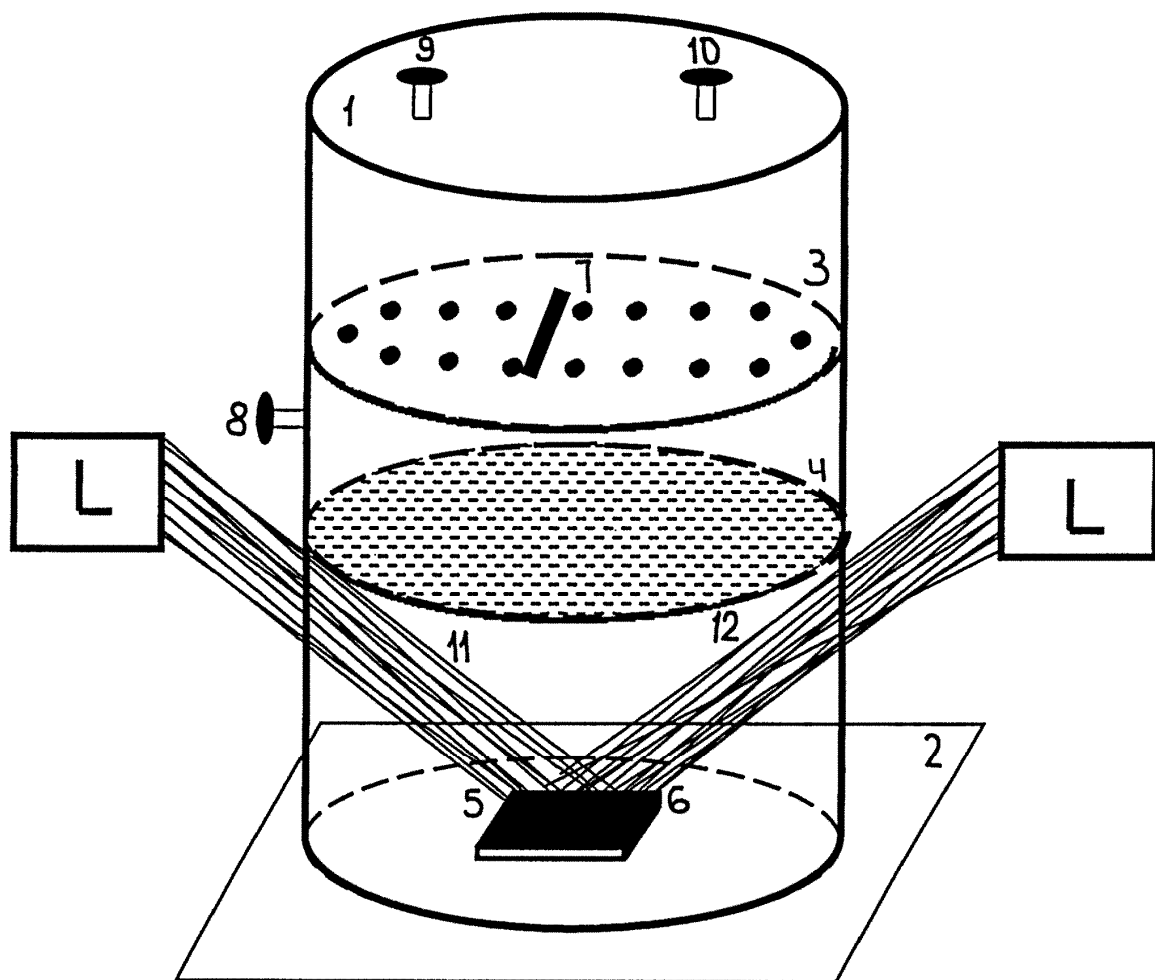
На фігурі наведена схема виготовлення субмікронного порошку нікелю та кераміки на його основі: 1 - скляний ковпак; 2 - металічна пластинка; 3 - пластмасова пластинка з отворами; 4 - пластмасова пластинка з отворами; 5 - нікелева пластинка; 6 - пічка; 7 - магнітна мішалка; 8 - кран для введення атмосфери; 9, 10 - крани для введення порошку; 11, 12 - лазерні вікна.

Спосіб виготовлення субмікронного порошку нікелю та кераміки на його основі згідно винаходу здійснюється наступним чином:

в скляний ковпак 1 (фіг.) вмонтовується пластмасова пластинка 3 з отворами діаметром 1-2 мм, що розміщені на відстані 5-8 мм одне від одного. Друга пластинка 4, вмонтована нижче першої на відстані 2 см. Отвори в пластині 4 розташовані частіше, а їх діаметр 0,5 мм. Нижче розміщується нікелева сітка, що знаходиться на нікелевій підло-

жці. Сітка нагрівається до температури 400°C. З ковпака через кран 8 відкачується повітря, після чого вводиться захисна атмосфера (водень, вуглекислота, азот). Через крани 9, 10 вводиться в ємність порошок. За допомогою магнітної мішалки 7 порошок розпилюється, і через отвори пластинок проникає в увесь об'єм ковпака, знаходячись в зваженому стані з захисною атмосферою. На пластинці (сітці) 6 утворюються шари квазікристалу металу (наприклад нікелю), в якому елементарною коміркою є порошок. Швидкість «росту» такого квазікристалу підбирається варіацією тиску атмосфери. Для розрихлення кераміки включається лазерне опромінювання з частотою, яка дозволяє регулювати ступінь пористості матеріалу з допомогою лазера.

Таким чином, досягається значне зниження затрат при виготовленні субмікронного порошку нікелю та кераміки на його основі (в 3-3,5 рази).

Фіг.

ДП "Український інститут промислової власності" (Укрпатент)
Україна, 01133, Київ-133, бульв. Лесі Українки, 26
(044) 295-81-42, 295-61-97

Підписано до друку _____ 2001 р. Формат 60х84 1/8.
Обсяг _____ обл.-вид. арк. Тираж 50 прим. Зам. _____

УкрІНТЕІ, 03680, Київ-39 МСП, вул. Горького, 180.
(044) 268-25-22
